

Sygn. akt V CSK 326/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 maja 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz (przewodniczący)

SSN Grzegorz Misiurek (sprawozdawca)

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z powództwa R. P.

przeciwko J. N.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 17 maja 2018 r.,

skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego w W.

z dnia 24 stycznia 2017 r., sygn. akt X Ga (...),

**oddala skargę kasacyjną i zasądza od powoda na rzecz
pozanego kwotę 2700,00 (dwa tysiące siedemset) zł tytułem
zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powód R. P. w pozwie skierowany przeciwko pozwanemu J. N. domagał się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego obejmującego ugodę zawartą przed Sądem Okręgowym w W. w sprawie oznaczonej sygnaturą X GC (...) i zasądzenia na swoją rzecz od pozwanego kosztów postępowania. W uzasadnieniu

wskazał, że roszczenie stwierdzone tym tytułem wykonawczym uległo przedawnieniu.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa twierdząc, że nie zaistniała podstawa, na której zostało ono oparte.

Sąd Rejonowy w W. wyrokiem z dnia 30 września 2015 r. oddalił powództwo a apelację powoda od tego orzeczenia Sąd Okręgowy w W. oddalił wyrokiem zaskarżonym skargą kasacyjną.

W sprawie ustalono, że strony w dniu 14 lipca 2004 r. zawarły przed Sądem Okręgowym w W. ugodę, w ramach której pozwany R. P. zobowiązał się zapłacić powodowi J. N. kwotę 65 000,00 zł; ugoda ta została zaopatrzona w klauzulę wykonalności postanowieniem z dnia 10 września 2004 r. Sąd Okręgowy w W. postanowieniem z dnia 17 października 2013 r. uwzględnił wniosek wierzyciela J. N. z dnia 9 września 2013 r. o ponowne wydanie tytułu wykonawczego obejmującego ugodę, w zamian utraconego a postanowieniem z dnia 27 maja 2014 r., wydanym na podstawie art. 395 § 2 k.p.c., uchylił to orzeczenie jako wydane w warunkach nieważności postępowania. Postępowanie egzekucyjne wszczęte w dniu 3 grudnia 2013 r. na podstawie ponownie wydanego tytułu wykonawczego zostało umorzone postanowieniem komornika sądowego, wydanym w dniu 20 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy w W., po ponownym rozpoznaniu wniosku wierzyciela, postanowieniem z dnia 10 czerwca 2014 r. orzekł o wydaniu tytułu wykonawczego w zamian utraconego a na jego podstawie wierzyciel w dniu 12 listopada 2014 r. złożył wniosek o wszczęcie egzekucji.

Sąd Rejonowy stwierdził, że w tak ustalonym stanie faktycznym nie można uznać roszczenia stwierdzonego ugodą sądową za przedawnione. Wskazał, że bieg dziesięcioletniego terminu przedawnienia tego roszczenia, przewidzianego w art. 125 k.c., rozpoczęty w dniu 14 lipca 2004 r. został – zgodnie z art. 123 § 1 pkt 1 k.p.c. - przerwany w następstwie złożenia w dniu 10 września 2004 r. wniosku o nadanie tytułowi egzekucyjnemu, obejmującemu ugodę, klauzuli wykonalności; termin ten upłynąłby zatem z dniem 10 września 2014. r., jednak został on ponownie przerwany przez kolejne czynności wierzyciela: złożenie w dniu 9 września 2013 r. wniosku o wydanie tytułu wykonawczego w zamian utraconego oraz żądania wszczęcia egzekucji - zgłoszone w dniu 3 grudnia 2013 r., a

następnie – w dniu 12 listopada 2014 r. Sąd Rejonowy wskazał przy tym, że w czasie postępowania klauzulowego bieg terminu przedawnienia uległ zawieszeniu. W konsekwencji uznał, że wskazana przez powoda przesłanka mająca uzasadniać żądanie pozwu nie została spełniona.

Sąd Okręgowy, oddalając apelację powoda, podzielił ocenę Sądu pierwszej instancji, że wniosek wierzyciela o ponowne wydanie tytuł wykonawczego w zamian utraconego przerywał bieg terminu przedawnienia roszczenia stwierdzonego tym tytułem, oraz że skutku tego nie zniweczyło umorzenie postępowania egzekucyjnego.

W skardze kasacyjnej, opartej na obu podstawach określonych w art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., powód wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i uwzględnienie apelacji, ewentualnie o uchylenie tego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach procesu.

W ramach pierwszej podstawy kasacyjnej skarżący zarzucił naruszenie: art. 123 pkt 1 k.p.c. w związku z art. 794 k.p.c. oraz art. 123 § 1 pkt 1 k.c. w związku z art. 826 i art. 825 pkt 2 k.p.c. – przez ich błędną wykładnię, a także art. 840 k.p.c. w związku z art. 395 § 2 i art. 825 pkt 2 k.p.c. – przez niewłaściwe zastosowanie.

Drugą podstawę kasacyjną skarżący wypełnił zarzutem błędnej wykładni art. 826 w związku z art. 395 § 2 i art. 825 pkt 2 k.p.c.

Pozwany w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniósł o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd Okręgowy wyraził pogląd, że złożenie przez wierzyciela wniosku o ponowne wydanie tytułu wykonawczego zamiast utraconego stanowi czynność przerywająca - z mocy art. 123 § 1 pkt 1 k.c. – bieg terminu przedawnienia roszczenia stwierdzonego tym tytułem, ale zapatrywania tego nie odniósł do ustalonego w sprawie stanu faktycznego i nie sformułował w tym zakresie żadnych konkretnych wniosków. Z ustaleń przyjętych za podstawę tego orzeczenia wynika, że przerwa biegu przedawnienia spowodowana złożeniem przez wierzyciela wniosku na podstawie art. 794 k.p.c.

odnosiłaby się do stosunkowo krótkiego okresu i nie miałaby istotnego wpływu na ocenę zasadności powództwa. W świetle tej konstatacji, bezprzedmiotowe było roztrząsanie zarzutu naruszenia art. 123 § 1 pkt 1 k.c. w związku z art. 794 k.p.c. zmierzającego do podważenia trafności powyższego zapatrywania, tym bardziej że skarżący nie podjął nawet próby wykazania, jaki wpływ miało ono na treść rozstrzygnięcia.

Nie ulega natomiast wątpliwości, że zasadniczą przesłanką oddalenia apelacji powoda było uznanie, że skutek przerwania biegu przedawnienia roszczenia objętego ugodą sądową z dnia 14 lipca 2004 r., zaopatrzoną w klauzulę wykonalności, spowodowany wnioskiem wierzyciela z dnia 3 grudnia 2013 r. o wszczęcie egzekucji na podstawie tego tytułu, nie został zniweczony w następstwie umorzenia postępowania egzekucyjnego na podstawie art. 825 pkt 2 k.p.c. Zakwestionowaniu prawidłowości tej oceny służyć miały pozostałe zarzuty podniesione w skardze kasacyjnej. Zarzuty te nie zasługiwały jednak na uwzględnienie.

Wszczęcie postępowania egzekucyjnego powoduje – zgodnie z art. 123 § 1 pkt 1 k.c. – przerwę biegu przedawnienia roszczenia stwierdzonego tytułem wykonawczym. Z tego względu przyjmuje się, że po umorzeniu postępowania bieg terminu przedawnienia roszczenia przewidziany w art. 125 k.c. rozpoczyna się na nowo (art. 124 k.c.). W orzecznictwie zwrócono uwagę, że zastosowanie tej reguły nie byłoby usprawiedliwione w przypadkach umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela lub wskutek jego beczynności z mocy samego prawa (zob. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2015 r., III CZP 103/14, OSNC 2015, nr 12, poz. 137 oraz wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 10 października 2003 r., II CK 113/02, OSP 2004, nr 11, poz. 141 i z dnia 19 listopada 2014 r., II CSK 196/14, OSNC 2015, nr 12, poz. 145). W uzasadnieniu tego zapatrywania wskazano, że skutki rezygnacji wierzyciela z egzekwowania należnego mu roszczenia oraz - równoważnej z nią - długotrwałej beczynności wierzyciela we wszczętym przez niego postępowaniu egzekucyjnym nie powinny obciążać wierzyciela; w takich sytuacjach znajduje odpowiednie zastosowanie art. 182 § 2 k.p.c. Argumenty te odnoszą się do konkretnych przypadków działania (zaniechania) wierzyciela narażających na szwank interesy dłużnika.

W stanie faktycznym poddanym ocenie Sądu Okręgowego sytuacja kształtowała się jednak odmiennie. Umorzenie postępowania nie było następstwem żądania wierzyciela ani jego bezczynności; przeciwnie, nastąpiło wbrew jego woli i spowodowane zostało uchybieniami sądu, który wydał ponowny tytuł wykonawczy w postępowaniu dotkniętym nieważnością. Racje, które legły u podstaw poglądu zaprezentowanego w przywołanych orzeczeniach, nie przystają do okoliczności sprawy; podlegają one zatem zasadzie, zgodnie z którą umorzenie postępowania egzekucyjnego nie niweczy skutku przerwy biegu przedawnienia spowodowanego złożeniem wniosku o wszczęcie egzekucji.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. orzekł, jak w sentencji.

aj